

GESPREK MET THOMAS DEVOS

De kiem van *Karandasj* is zo'n twee jaar geleden gelegd. Johan (artistiek leider Kopergieterij) vroeg de koppen bij elkaar te steken. Het toeval wou dat we beide in Berlijn waren voor onze eerste afspraak. We hebben toen op de Karl-Marx-Allee een gesprek gehad in Cafe Moskau. Toevallig, maar misschien ook niet helemaal...

Veel denkwerk later heeft Karandasj de wending genomen van wat het nu is: een theaterconcert waarbij de basis ligt in de muziek van Rusland. Hiervoor wou ik graag samenwerken met Joeri Cnapelinckx, mijn muzikale kompaan die eveneens in Tommigon speelt. Samen wouden we iets 'eigen' maken over Rusland. Over hoe wij die muziek interpreteren en er iets eigentijds van kunnen maken.

Ook fotograaf Jan Missotten, een goede vriend met wie ik af en toe documentairewerk maak, wou ik er graag bij. Hij heeft iets in de vingers dat ik niet kan. Ik heb vaak een 'buikegevoel', maar kan niet exact benoemen hoe het in elkaar zit. Jan en Joeri verstaan me en vullen mij goed aan. Daarnaast vond ik iemand met Russische roots essentieel in de voorstelling. Dat is Alina Romakhova geworden. Een heel fijne persoonlijkheid en vooral typisch Russisch: een beetje onberekenbaar, soms heel gesloten, dan weer heel open.

Rusland, dat is voor mij bijna een obsessie. Ik ben er enorm door gefascineerd. Hoe dat komt, kan ik niet uitleggen, maar het is iets emotioneel. Waarschijnlijk heeft het te maken met de tijdperiode waarin ik volwassen werd. Ik heb de val van de muur heel bewust mee gemaakt, en moest in die periode mijn studierichting kiezen. Ik wou sowieso talen studeren, en Rusland was een enorm avontuur in die tijd. Er was weinig over geweten, het had ook iets heimelijk, iets wat 'verzwegen' werd. In de geschiedenislessen werd er amper over verteld, tenzij 1 les over het communisme. Thuis hadden we wel alle Russische klassiekers staan, maar het was niet zo dat me dat werd opgedrongen. De muziek en de sfeer trokken me wel aan. Wat wel opmerkelijk is: pas na mijn studies kwam ik te weten dat mijn grootvader een paar jaar in Rusland heeft gewerkt tijdens en na de oorlog. Misschien bestaat er wel zoiets als genetisch voorbestemd zijn. Misschien heeft zijn verleden mijn verlangen naar Rusland gevormd.

Op mijn negentiende ben ik voor de eerste keer naar Rusland getrokken. Fantastisch! Toen kon je gewoon nog in Brussel op de trein naar Moskou stappen. Zodra je die trein binnen kwam, was je in Rusland. Je zag daar mensen opstappen die 'geleefd' hadden, mensen die moeten overleven. Ze lijken bij aanvang nors en gesloten, maar eens de eerste kennismaking voorbij zijn ze ontzettend gastvrij, open en emotioneel. Het is een volk van extremen. Anders dan wij Westerlingen die eerder gecontroleerd, gematigd en beredeneerd van afspraak tot afspraak leven, zijn zij in hun emoties en handelen en leven veel extremer. Zij leven echt in het moment.

Ik heb de neiging om iets romantisch te maken van Rusland, terwijl het eigenlijk een heel harde samenleving is. Alina weet hoe het leven daar is. Het is een maatschappij van overleven, letterlijk natuurlijke selectie. Wie zwak is of niet mee kan, gaat eruit. Veel medelijden hebben ze ook niet met elkaar. Alina verbaast zich over onze depressies en psychologische begeleidingen. In Rusland bestaat dat niet. Je kunt je slecht voelen, maar je doet en wroet voort. Zo is het leven. Russen gaan diep maar zullen nooit omvallen, zoals de njevalsjka-pop in de voorstelling.

Dit gezegd zijnde: *Karandasj* blijft toch een meer romantische benadering van het uitgestrekte land. Ooit wil ik wel een staalharde voorstelling van Rusland maken, maar voor nu heeft dat verlangen gewonnen. Ik hoop dat de mensen dat verlangen of die aantrekkingskracht naar iets anders herkennen. Sommige mensen hebben dat met Afrika, of met een bepaald vak als biologie bijvoorbeeld. Het gaat om een verlangen dat nooit ingewilligd of opgelost wordt. Je blijft er continu voor gaan en je weet dat het verlangen weer zal keren.

Ik zit tussen twee werelden. Ik ben een Vlaming die graag de Russische ziel ontmoet en telkens verlangt naar het 'andere' wildere leven van de grote emoties. Ik hoop dat mensen met Russische roots datzelfde gevoel van verlangen herkennen, en dat mystieke misschien.